

โรคและแมลงศัตรูที่สำคัญในสละ

โรคใบจุด (leaf spot)

สาเหตุ เชื้อรา *Bipolaris halodes* (drechsler) ชื่อเดิม *Helminthosporium halodes*

การป้องกันกำจัด

- ตัดแต่งส่วนที่เป็นโรคออกและเผาทำลาย
- หากพบโรคเริ่มระบาดให้พ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืชชนิดใดชนิดหนึ่ง เช่น เบนนิล คาร์เบนดาซิม ไทแรม แมนโคเซบ คอปเปอร์ออกไซด์คลอไรด์ แคลเทก ตามอัตราคำแนะนำข้างฉลาก พ่นจำนวน 3 ครั้ง ทั้งบนใบและใต้ใบ ทุก ๆ 10-14 วัน และหยุดใช้สารเคมีก่อนเก็บเกี่ยว 15 วัน

ลักษณะอาการโรคใบจุด

โรคยอดเน่า (spear rot)

สาเหตุ ยังไม่ทราบสาเหตุของโรคแน่ชัด แต่ตรวจพบเชื้อรา คือ *Fusarium spp.* และเชื้อแบคทีเรีย *Erwinia sp.*

การป้องกันกำจัด

- กำจัดวัชพืชและรักษาความสะอาดบริเวณสวนอย่างสม่ำเสมอ มิให้เป็นที่แหล่งสะสมของโรค
- ควรตัดส่วนที่เป็นโรคออกให้หมด แล้วรดส่วนยอดด้วยสารเคมีป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น ไทแรม 80% WG อัตรา 30 กรัม/ต้นน้ำ 20 ลิตร หรือแมนโคเซบ 80% WP อัตรา 50 กรัม/ต้นน้ำ 20 ลิตร

ลักษณะอาการโรคยอดเน่าของสละ

โรคผลและทะลายเน่า (Marasmius bunch rot)

สาเหตุ เกิดจากการเข้าทำลายของเส้นใยเห็ดรา ชนิด *Marasmius palmivorus* Sharples

การป้องกันกำจัด

- หมั่นตรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เก็บเศษซากพืชและผลร่วงไว้ต้นที่เป็นโรคออกจากแปลงไปเผาไฟทำลายนอกแปลงปลูก ตัดแต่งทางใบให้อากาศถ่ายเท เพื่อลดการสะสมของเชื้อโรคและความชื้นใต้ทรงพุ่ม หรือโยกทะลายไม่ให้สัมผัสผิวดิน
- หากพบโรคเริ่มระบาดให้พ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืชชนิดใดชนิดหนึ่ง เช่น สารไพราโคลสโตรบิน 25% EC อัตรา 15 มิลลิลิตร/น้ำ 20 ลิตร หรือสารอะซอกซีสโตรบิน+ไพิโนโคทาโซล 20%+12.5% SC อัตรา 15 มิลลิลิตร/น้ำ 20 ลิตร หรือทีบูโทนาโซล+ไทรฟลอกซีสโตรบิน 50%+25% WG อัตรา 10 กรัม/น้ำ 20 ลิตร หรือสารไพโรพิดนาโซล อัตรา 20 มิลลิลิตร/น้ำ 20 ลิตร โดยพ่น 2 ครั้ง พ่นครั้งแรกก่อนการเก็บเกี่ยวผลสละ 2 เดือน และพ่นครั้งที่ 2 ห่างกัน 7 วัน และหยุดใช้สารเคมีก่อนเก็บเกี่ยว 15 วัน

ลักษณะอาการโรคผลและทะลายเน่าของสละ

ด้วงแรดมะพร้าว (rhinoceros beetle)

ด้วงแรดชนิดเล็ก *Oryctes rhinoceros* (Linnaeus)

ด้วงแรดชนิดใหญ่ *Oryctes gnu*

ทำลายต้นสละ-โดยตัวเต็มวัยกัดกินตรงบริเวณส่วนยอดอ่อนของเหง้าสละเป็นอาหาร ทำให้เกิดเป็นรอยแผลทางใบหักงาย ซึ่งมีส่วนสนับสนุนให้ด้วงงวงมะพร้าว และเชื้อโรคเข้าทำลายเข้าเต็มได้ง่ายจนทำให้ยอดที่แตกออกมาใหม่เน่าและต้นตายได้

ระยะตัวหนอน ดักแด้และตัวเต็มวัยของด้วงแรดมะพร้าว

การป้องกันกำจัด

- ทำความสะอาดบริเวณสวนสละไม่ให้มีแหล่งขยายพันธุ์ ถ้ามีความจำเป็นต้องกองมูลสัตว์ หรือซากพืชนานเกินกว่า 2-3 เดือน ควรเคลียร์กระจายออก โดยมีความสูงไม่เกิน 15 เซนติเมตร
- การควบคุมโดยใช้ฮอร์โมนพืช หรือ "ฟิโตริม" เป็นกัณฑ์ล่อตัวเต็มวัยมาทำลาย มีชื่อการค้า chrislure มาจากสารเคมีชื่อ ethyl dihydrochrysanthemumate และ rhinolure มาจากสารเคมีชื่อ ethyl chrysanthemumate เป็นวิธีหนึ่งที่จะสวนป่าล่อมัน และสวนมะพร้าวทางภาคใต้ใช้ เพื่อลดการเข้าทำลายและลดปริมาณของด้วงชนิดนี้ ควรดักใบแปลงที่มีการระบาด โดยใช้ 1 กับดักต่อ 12 ไร่

ด้วงงวงจิ้งมะพร้าว (Lesser coconut weevil)

Diocalandra frumenti Fabricius

ตัวเต็มวัยจะวางไข่บนยอดของผลสละทั้งดอกตัวผู้และดอกตัวเมีย เมื่อหนอนฟักออกจากไข่จะเจาะขนอนใบไปตามส่วนต่าง ๆ ของดอกที่แกนของยอดดอก ทำให้ยอดดอกเกิดแผลเน่าและแห้ง โดยเฉพาะยอดดอกตัวเมีย ผลอ่อนจะหลุดร่วงออกมาทำให้ไม่ติดผล หรือติดผลแต่ไม่สม่ำเสมอ เกิดความเสียหายเป็นอย่างมาก

การป้องกันกำจัด

- ใช้สารกำจัดแมลง เช่น คาร์บาริล 80% WP อัตรา 50 กรัม/น้ำ 20 ลิตร พ่นจำนวน 2 ครั้ง ห่างกัน 14 วัน และหยุดการใช้สารเคมีก่อนการเก็บเกี่ยว 15 วัน

ด้วงงวงจิ้งมะพร้าวระยะตัวเต็มวัย ทำให้อุดดอกแห้ง

ด้วงงวงมะพร้าว (red palm weevil, Asian palm weevil)

ด้วงงวงมะพร้าวเล็ก *Rhynchophorus ferrugineus* (Olivier)

ด้วงงวงมะพร้าวใหญ่ *Rhynchophorus vulneratus* (Panzer)

ตัวเต็มวัยของด้วงงวงมะพร้าวจะเข้าทำลายทางบาดแผลที่เกิดขึ้น จากการตัดแต่งหน่อ หรือรอยแผลที่เกิดจากการตัดทางใบ หรือเข้าทาง บาดแผลที่เกิดจากด้วงแรดเข้าทำลาย จากนั้นจะเข้าไปวางไข่ภายใน เมื่อหนอนฟักออกจากไข่จะกัดกินส่วนยอดอ่อนและขนอนใบ เจริญเติบโตอยู่ภายในลำต้น ทำให้ยอดเหี่ยวและตาย

การป้องกันกำจัด

- หมั่นสำรวจและดูแลรักษาความสะอาดบริเวณโคนทางใบและรอบ ๆ ยอดอ่อนของสละ
- ป้องกันกำจัดด้วงแรดมะพร้าวอย่าให้ระบาดทำลายสละ
- หากลำต้น เป็นรอยแผล ควรหาด้วยน้ำมันหล่อลื่นเครื่องยนต์ที่ใช้แล้ว หรือชั้นผสมกับน้ำมันยาง หรือสารคาร์บอน (น้ำมันเครื่อง 1 ลิตร ผสมผงฟางกะทิน 100 กรัม) เพื่อป้องกันการวางไข่ กำปิละ 2 ครั้ง
- ใช้สารกำจัดแมลง เช่น คาร์บิซัลเฟน 20% EC อัตรา 40 มิลลิลิตร/น้ำ 20 ลิตร หรือคาร์บาริล 85 % WP อัตรา 40 กรัม/น้ำ 20 ลิตร พ่นให้ทั่วบริเวณทรงพุ่มและยอดดอก จำนวน 2 ครั้ง ห่างกัน 14 วัน เพื่อป้องกันการวางไข่และการทำลายของตัวหนอน โดยควรหยุดการใช้สารเคมีก่อนการเก็บเกี่ยว 15 วัน

ระยะตัวหนอน และตัวเต็มวัย ด้วงงวงมะพร้าว

ด้วงเจาะผลสละ (Sala fruit borer) (แมลงศัตรูสละชนิดใหม่)

Cedocus lynceus

ไม่สามารถสังเกตการเข้าทำลายของด้วงเจาะผลสละชนิดนี้ออกภายนอกได้ เนื่องจากจะไม่เห็นร่องรอยการทำลายที่ภายนอก โดยหนอนจะกัดกินอยู่ภายใน ทำให้ทางใบแห้งและผลร่วงหมดทั้งคาน จะทราบว่ามีด้วงชนิดนี้เข้าทำลายก็ต่อเมื่อแกะผลสละดูเท่านั้น หรือหลังจากตัดคานแล้ว ตัวเต็มวัยจะออกจากผลสละเห็นเป็นรูค่อนข้างกลม เส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 5 มิลลิเมตร ที่เปลือกสละ เมื่อตัวเต็มวัยจะออกจากผลสละแล้วซึ่งเป็นเพียงจุดสังเกตเดียวที่เห็นจากภายนอกที่อาจให้ทราบว่าด้วงเจาะผลสละเข้าทำลาย

การป้องกันกำจัด

- ห่อหุ้มผลสละเพื่อป้องกันแมลงศัตรูสละเข้าทำลายในระยะผลตัววัสดุที่จากกานดูน้ำมูกหรือถุงปุ๋ย หรือถุงพลาสติก และเริ่มห่อผลสละตั้งแต่อายุ 6 เดือน
- พ่นด้วยสารพริมีฟอส-เมทิล 50% อีซี อัตรา 50 มิลลิลิตร/น้ำ 20 ลิตร หรือสาร คาร์บิซัลเฟน 20% อีซี อัตรา 50 มิลลิลิตร/น้ำ 20 ลิตร หรือสารไดโนทีฟูเร็น 10% WP อัตรา 20 กรัม/น้ำ 20 ลิตร หรือสารโคลโทเน-มิดิน 16% SC อัตรา 10 กรัม/น้ำ 20 ลิตร หรือสารไพโรนิล 5% SC อัตรา 30 มิลลิลิตร/น้ำ 20 ลิตร ให้ผลดีในการป้องกันการเข้าทำลายของด้วงเจาะผลสละ โดยพ่นทุก 15 วัน ตั้งแต่ผลสละอายุ 6 เดือน จนกระทั่งเก็บเกี่ยว

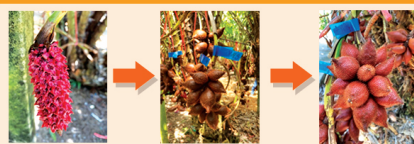
ระยะตัวหนอน และตัวเต็มวัย ด้วงเจาะผลสละ

การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว

อายุการเก็บเกี่ยวที่เหมาะสมหลังดอกบานประมาณ 37 สัปดาห์ หรือประมาณ 9 เดือน สีของเปลือกผลจะเปลี่ยนจากสีน้ำตาลเข้มเป็นผลอ่อน เป็นสีน้ำตาลแดงเมื่อผลแก่ที่สุด

การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว

- ตัดแต่งทำความสะอาด นำผลที่สุบและนำสีออก และล้างน้ำ
- การบรรจุลงภาชนะ เช่น ฝ่ง หรือตะกร้าพลาสติก ต้องปิดด้วยกระดาษหรือใบตองที่กระแทกกระหว่างขนส่ง ไม่บรรจุแน่นจนเกินไป ถ้าจำเป็นต้องวางภาชนะซ้อนกันควรมีไม้หรือวัสดุอื่นวางกั้นเป็นชั้น เพื่อไม่ให้ภาชนะกระแทกกันระหว่างขนส่ง และรักษาผลสละไม่ให้เน่าบวม
- การเก็บรักษา ควรเก็บไว้ในห้องควบคุมอุณหภูมิที่ 15 องศาเซลเซียส สามารถเก็บไว้ได้ดินาน 28 วัน เมื่อนำออกมาจากห้องเย็นสามารถนำมาวางจำหน่ายได้อีก 3 วัน โดยผลสละยังคงคุณภาพรสชาติใกล้เคียงสละสด

สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 6

